

ΕΒΡΟΠΕΪΣΚΑ ΣΜΕΤΗΑ ΠΑΛΑΤΑ
TRIBUNAL DE CUENTAS EUROPEO
EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET
EUROPÄISCHER RECHNUNGSHOF
EUROOPA KONTROLLIKODA
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
EUROPEAN COURT OF AUDITORS
COUR DES COMPTES EUROPÉENNE
CÚIRT INIÚCHÓIRÍ NA HEORPA

CORTE DEI CONTI EUROPEA
EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
EUROPOS AUDITO RŪMAI

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
IL-QORTI EWROPEA TA' L-AWDITURI
EUROPESE REKENKAMER
EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY
TRIBUNAL DE CONTAS EUROPEU
CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE
EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN
EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN

Ziņojums par revīziju saistībā ar Eiropas Centrālās bankas
pārvaldības efektivitāti 2006. finanšu gadā

ar Eiropas Centrālās bankas atbildēm

SATURS

	Punkts
Ievads	1.–2.
Revīzijas tvērums un pieeja	3.–5.
Apsvērumi	6.–16.
Vai ECB budžeta prognozes bija reālas?	6.
Vai ECB izstrādāja piemērotus budžeta pārvaldības noteikumus un procedūras?	7.–10.
Budžeta noteikumi un procedūras	7.–8.
Budžeta un plānošanas IT sistēmas	9.–10.
Vai budžeta pārvaldības noteikumus un procedūras piemēroja pienācīgi?	11.–16.
Budžeta noteikumi	11.
Budžeta plānošana	12.
Budžeta pārvietojumi	13.–14.
Budžeta atskaites	15.–16.
Secinājumi un ieteikumi	17.–21.
Vai ECB budžeta prognozes bija reālas?	17.
Vai ECB izstrādāja piemērotus budžeta pārvaldības noteikumus un procedūras?	18.–19.
Vai budžeta pārvaldības noteikumus un procedūras piemēroja pienācīgi?	20.–21.

IEVADS

1. Eiropas Centrālā banka (ECB, turpmāk tekstā — “Banka”) un visu ES dalībvalstu centrālās bankas veido Eiropas Centrālo banku sistēmu (ECBS). ECBS galvenais mērķis ir nodrošināt cenu stabilitāti¹. Šādā nolūkā ECB veic tās Statūtos² noteiktos uzdevumus un atbild par savu darbību un finanšu pārvaldību. Palāta revidē Eiropas Centrālās bankas darbības efektivitāti saskaņā ar 27. panta 2. punktu Protokolā par Eiropas Centrālo banku sistēmas Statūtiem un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem³. Izvēlētais temats revīzijai par 2006. finanšu gadu bija ECB īstenotā budžeta pārvaldība. Revīzijā aplūkoja attiecīgos notikumus 2006.–2008. gadā. Palāta pašlaik revidē arī citus ECB darbības efektivitātes aspektus, un šo revīziju rezultāti arī varētu tikt publicēti 2009. gadā.

2. ECB budžeta izdevumi attiecīgi 2006. un 2007. finanšu gadā bija 326 un 355 miljoni EUR (sk. **1. tabulu**). ECB budžetu pieņem Bankas padome. Tā apstiprina ECB gada budžetu, pamatojoties uz Bankas valdes priekšlikumu⁴. Par Bankas visu resursu pārvaldību kopumā atbild valde. Saskaņā ar Bankas normatīviem un procedūrām atbildība par konkrēto budžeta centru pārvaldību zemākā līmenī ir deleģēta budžeta centru vadītājiem⁵. Cilvēkresursu, budžeta un organizācijas ģenerāldirektorātā Budžeta un projektu daļa ir centrālā uzraudzības struktūra, kura konsultē un atbalsta budžeta centrus saistībā ar

¹ Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 105. panta 1. punkts.

² ESCB un ECB statūti ir pievienoti Līgumam kā protokols.

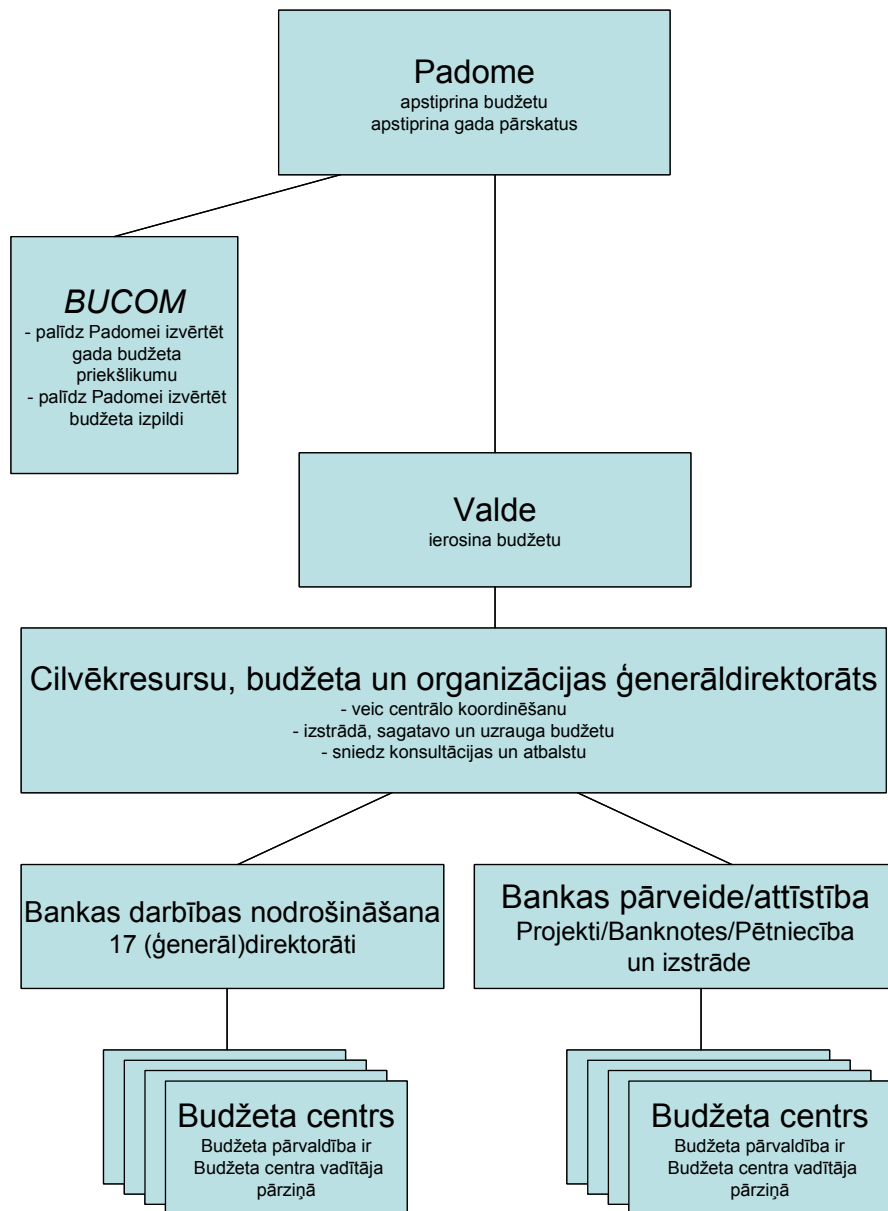
³ Statūtu 27. panta 2. punkts nosaka: “Šā līguma 248. pants atteicas tikai uz ECB vadības darbības efektivitātes pārbaudi”. Organizatoriskie noteikumi, kas attiecas uz Eiropas Centrālo banku, ir iekļauti EK līguma 112.–115. pantā.

⁴ 15.1. punkts Eiropas Centrālās bankas 2004. gada 19. februāra Lēmumā, ar kuru pieņem Eiropas Centrālās bankas Reglamentu ECB/2004/2 (OV L 80, 18.3.2004., 33. lpp.).

⁵ Budžeta centru vadītāji ir (ģenerāl)direktorātu vadītāji, daļu vadītāji un/vai projektu vadītāji.

resursu efektīvu un produktīvu plānošanu un kontroli. Galvenās ECB budžeta procesā iesaistītās struktūras ir norādītas **1. diagrammā**.

1. diagramma. Galvenās ECB budžeta procesā iesaistītās struktūras

Avots: Eiropas Revīzijas palāta.

REVĪZIJAS TVĒRUMS UN PIEEJA

3. Palātas revīzijas galvenais mērķis bija novērtēt ECB budžeta pārvaldības efektivitāti praksē, aplūkojot šādus trīs jautājumus:

- Vai ECB budžeta prognozes bija reālas?

- Vai ECB izstrādāja piemērotus budžeta pārvaldības noteikumus un procedūras?
- Vai budžeta pārvaldības noteikumus un procedūras piemēroja pienācīgi?

4. Revīzijā izvērtēja ECB noteikumus un procedūras, kuras piemēro ECB budžeta procedūras dažādos posmos, kā arī pārbaudīja šo noteikumu un procedūru piemērošanu gan 2006., gan 2007. finanšu gada budžetam. Tika aplūkota arī ECB budžeta prakses attīstība 2008. gada pirmajā pusē. Turklāt, lai izvērtētu ECB budžeta prognozes, tika aplūkota arī budžeta izpilde gan kārtējiem, gan projektu izdevumiem 2006. un 2007. finanšu gadā.

5. Lai novērtētu to, vai noteikumi un procedūras ir piemērotas pienācīgi, revīzijā aplūkoja 10 reprezentatīvus budžeta centrus no vairāk nekā 100 budžeta centriem, kuri aptver piecas no 17 pamata struktūrvienībām (ģenerāldirektorātiem, direktorātiem u. c.)⁶. Revīzijā apskatītie budžeta procedūras aspekti attiecās uz budžeta plānošanu, budžeta pārvietojumiem un atskaitēm.

APSVĒRUMI

Vai ECB budžeta prognozes bija reālas?

6. Budžeta izpildes līmenis norāda uz budžeta izstrādes piemērotību. Palāta pārbaudīja budžeta izpildes līmeni 2006. un 2007. gadā⁷ un analizēja ievērojamas budžeta līdzekļu neizlietošanas iemeslus, lai noteiktu to, vai budžeta prognozes bija reālas. Gan 2006., gan 2007. finanšu gadā pārskatītā

⁶ Piecus (ģenerāl)direktorātus un 10 budžeta centrus izvēlējās, pamatojoties uz to finansiālo nozīmīgumu.

⁷ Sākot no 2007. finanšu gada, ECB konsolidēja savus trīs pīlārus ("Pamatdarbības struktūrvienības", "Projekti" un "Īpašas darbības") divos pīlāros ("Bankas darbības nodrošināšana" un "Bankas pārveide/attīstība"). 2006. gada budžeta agrākā sadaļa "Pamatdarbības struktūrvienības" ir daļa no pīlāra "Bankas darbības nodrošināšana", bet sadaļa "Projekti" ir daļa no pīlāra "Bankas pārveide/attīstība". 2006. gada budžeta sadaļu "Īpašas darbības" iedalīja abos jaunajos pīlāros atkarībā no darbību veida.

budžeta izpildes rādītājs bija 92 % (sk. **1. tabulu**). Budžeta prognozes bija diezgan reālas (ģenerāl)direktorātu kārtējiem izdevumiem, kas ietilpst budžeta sadaļā “Bankas darbības nodrošināšana”. Tomēr budžeta tēriņu līmenis sadaļās “Projekti” un “Bankas pārveide/attīstība” bija attiecīgi tikai 65 % un 82 %. Šo līdzekļu zemāki tēriņi ir galvenokārt skaidrojami ar projektu izpildes kavēšanos. No 2006. gadā pabeigtajiem 14 galvenajiem projektiem procentuālā izteiksmē ievērojami kavējās 43 % projektu, savukārt no 2007. gadā pabeigtajiem 15 galvenajiem projektiem — 40 %. Kā jau Palāta norādīja ziņojumā par 2000.⁸ un 2003. finanšu gadu⁹, pastāvīga un relatīvi bieža projektu izpildes kavēšanās rodas tāpēc, ka sākotnējie plānu termiņi izrādās nereāli.

⁸ OV C 341, 4.12.2001., 3. lpp.

⁹ OV C 286, 23.11.2004., 13. lpp.

1. tabula. ECB budžeta izpilde 2006. un 2007. gadā**2006**

Budžeta darbības	Sākotnējais budžets (miljonos EUR)	Gada vidū pārskatītais budžets (miljonos EUR)	Faktiskie budžeta izdevumi gada beigās (miljonos EUR)	Budžeta izpilde (sākotnējais budžets)	Budžeta izpilde (gada vidū pārskatītais budžets)
Pamatdarbības struktūrvienības	311	300	283	91 %	94 %
Projekti	35	30	20	56 %	65 %
Īpašas darbības	25	25	23	90 %	89 %
KOPA	371	355	326	88 %	92 %

2007

Budžeta darbības	Sākotnējais budžets (miljonos EUR)	Pārskatītais budžets (miljonos EUR)	Faktiskie budžeta izdevumi gada beigās (miljonos EUR)	Budžeta izpilde (sākotnējais budžets)	Budžeta izpilde (pārskatītais budžets)
Bankas darbības nodrošināšana	317	317	298	94 %	94 %
Bankas pārveide/attīstība	58	69	57	97 %	82 %
KOPA	375	386	355	95 %	92 %

Avots: Eiropas Centrālā banka un Eiropas Revīzijas palāta.

Vai ECB izstrādāja piemērotus budžeta pārvaldības noteikumus un procedūras?

Budžeta noteikumi un procedūras

7. Palāta novērtēja ECB budžeta pārvaldības noteikumu un procedūru piemērotību, pārbaudot Bankas budžeta plānošanā, uzraudzībā un atskaišu sagatavošanā izmantoto noteikumu un procedūru pilnīgumu un skaidrību. Lai gan Palāta Ziņojumā par 2002. finanšu gadu¹⁰ ieteica ECB arī turpmāk censties konsolidēt budžeta pārvaldības un uzraudzības procedūras vienā pastāvīgi atjaunināmā dokumentā, līdz 2007. gada vidum vairāki budžeta noteikumi un procedūras vēl arvien bija izklāstīti dažādos administratīvajos cirkulāros un norādījumos. Tas palielināja nekoncekvences risku. 2007. gadā

¹⁰ OV C 45, 20.2.2004., 27. lpp.

daļu no šiem cirkulāriem un norādījumiem, kuros bija izklāstīti noteikumi un politika, konsolidēja lestādes prakses rokasgrāmatā [*Business Practice Handbook*]¹¹. Valde šo rokasgrāmatu oficiāli apstiprināja tā paša gada jūlijā.

8. Tajā pašā laikā Cilvēkresursu, budžeta un organizācijas ģenerāldirektorāts izdeva dokumentu “ECB budžeta cikls: plānošanas, uzraudzības un prognozēšanas politika un procedūras”¹². Dažādu administratīvo cirkulāru un norādījumu konsolidēšana divos galvenajos dokumentos liecina par pozitīvu attīstību, kuras rezultātā ir izveidoti ECB budžeta pārvaldības noteikumi un procedūras, kas skaidri nošķir ECB budžeta lēmējinstanču, Budžeta un projektu daļas un budžeta centru vadītāju pienākumus. Tie arī skaidri izklāsta ECB budžeta procedūras un budžeta cikla katrā posmā veicamās darbības. Lai gan ir panākts zināms progress, fakts, ka noteikumi un procedūras joprojām nav pieejami vienā visaptverošā dokumentē, aizvien rada nekoncekvences risku¹³.

Budžeta un plānošanas IT sistēmas

9. Banka 2006. gada jūnijā pieņēma lēmumu par iekšēji izstrādātās un budžetam un plānošanai paredzētās IT sistēmas aizvietošanu ar jaunu uzņēmuma resursu plānošanas (*Enterprise Resource Planning* jeb *ERP*) sistēmu. Jauno sistēmu uzstādīja 2006. gada septembrī, un tās mērķis bija sagatavot katra budžeta cikla posmā vajadzīgo informāciju. Tomēr pakalpojuma sniedzējs nepiegādāja daļu no paredzētajām

¹¹ lestādes prakses rokasgrāmata ietver noteikumus un politiku, ko piemēro dažādās jomās, piemēram, dokumentu aprītei, apstiprināšanas līmeņiem, budžeta jautājumiem, iepirkumam, komandējumiem, informācijas drošībai un citās jomās.

¹² “ECB budžeta cikls: plānošanas, uzraudzības un prognozēšanas politika un procedūras” ir dokuments, kurā ir sniegts visu budžeta principu un procesu, kā arī galveno iesaistīto personu atbildības un pienākumu izvērsts apraksts.

¹³ Piemēram, lestādes prakses rokasgrāmatā ir norādīts, ka budžeta pārvietojumus virs EUR 211 000 jāapstiprina Bankas valdei, lai gan dokumentā “ECB budžeta cikls” ir noteikts limits EUR 200 000 apmērā.

IT lietojumprogrammas funkcijām, un, lai gan bija apņemšanās piegādāt tās pēc iespējas drīzāk, līdz 2008. gada vidum nav vērojams būtisks progress.

10. Tā rezultātā gan 2007., gan 2008. finanšu gadā bija gadījumi, kad nebija iespējams piemērot Bankas visus budžeta noteikumus un procedūras, jo īpaši datu apstrādes, uzraudzības un atskaišu sagatavošanas jomā¹⁴. Ievērojamās problēmas saistībā ar budžeta funkciju datorizāciju ievērojami ietekmēja Budžeta un projektu daļas darba slodzi, liekot veikt papildu darbu, lai mazinātu sistēmas nepilnības. Tātad paredzēto IT funkciju nepiegādāšana radīja administratīvu neefektivitāti¹⁵.

Vai budžeta pārvaldības noteikumus un procedūras piemēroja pienācīgi?

Budžeta noteikumi

11. Palātas revidētajās jomās izstrādātos budžeta noteikumus (sk. 5. punktu) piemēroja, kā paredzēts gan centrālajā līmenī (Budžeta un projektu daļā), gan apakšlīmenī (budžeta centros). Tikai viens no 10 revīzijā aplūkotajiem budžeta centriem nepareizi piemēroja budžeta noteikumus par budžeta uzraudzību un kontroli, tāpēc šajā budžeta centrā nekonstatēja nepareizus budžeta posteņus.

Budžeta plānošana

12. Budžeta plānošanas laikā budžeta centru vadītāji iesniedz finanšu līdzekļu pieprasījumus. Budžeta un projektu daļa izskata šos iesniegtos pieprasījumus. Gan 2006., gan 2007. finanšu gadā, centrālā budžeta samazinājumus piemēroja visiem budžeta centriem attiecībā uz noteiktiem izdevumu posteņiem. Tomēr, tā kā šie budžeta samazinājumi bija vispārēji, tad nebija

¹⁴ Piemēram, saistības vairs nevarēja uzraudzīt sistēmā. Tas palielināja dubulto maksājumu veikšanas risku.

¹⁵ Piemēram, IT kontroles mehānismi, kuriem vajadzēja būt automātiskiem, bija jāveic manuāli, lai nodrošinātu datu pareizu apstrādi, un budžeta izpildes atskaites bija jāgatavo bez IT sistēmas funkciju izmantošanas, lai nodrošinātu budžeta centru vadītājiem sniegto datu precizitāti.

ņemtas vērā īstenošanai izvēlētās darbības un (ģenerāl)direktorātu izvirzītie mērķi.

Budžeta pārvietojumi

13. Ikmēneša procedūru ietvaros Budžeta centru vadītājiem jānodrošina, lai katrai darbībai atvēlētais budžets netiek pārtērēts. Ja ir vajadzīgi lielāki finanšu resursi, var veikt budžeta pārvietojumus. Šādu pārvietojumu mērķis ir vai nu

- nodrošināt papildu finanšu līdzekļus, kuri nav iekļauti sākotnēji apstiprinātajā budžetā, vai arī
- pārskaitīt līdzekļus no viena budžeta centra uz citu, ņemot vērā izmaiņas plānotajās darbībās.

14. Budžeta pārvietojumu pieprasījumus apstiprina dažādos vadības līmeņos atkarībā no pārvietojamo līdzekļu summu veida un lieluma. Palāta pārbaudīja 30 budžeta pārvietojumus¹⁶, kuri attiecās gan uz 2006., gan 2007. finanšu gadu. Trīs pārvietojumu pieprasījumus neapstiprināja pienācīgā līmenī, un tāpēc tiem nebija vajadzīgā apstiprinājuma. Vienu no šiem trijiem pieprasījumiem apstiprināja Projekta koordinācijas komiteja, nevis Bankas valde.

Budžeta atskaites

15. Budžeta un projektu daļa sniedz atskaites budžeta centriem ikmēneša tabulās. Tajās ir sniegts apkopojums par katra (ģenerāl)direktorāta galvenajiem budžeta un cilvēkresursu datiem par iepriekšējo mēnesi. Šajā ikmēneša atskaitē iekļautās informācijas kvalitāte ir uzskatāma par kopumā apmierinošu. Tomēr jāatzīmē, ka budžeta centriem informāciju nosūtīja ar tādu kavēšanos, kas neļāva vadībai savlaicīgi iegūt atjauninātu informāciju.

¹⁶ No 10 budžeta centriem, kuri minēti 5. punktā.

16. Budžeta un projektu daļa atbild arī par budžeta informācijas sniegšanu Bankas padomei un valdei. Gada laikā tiek sagatavoti trīs galvenie budžeta pārskati¹⁷ un vajadzības gadījumā arī cita budžeta informācija. No 2006. līdz 2008. gadam, lai gan vispārējā struktūra saglabājās nemainīga, sniegtās budžeta informācijas kvantitāte un kvalitāte ievērojami uzlabojās.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

Vai ECB budžeta prognozes bija reālas?

17. ECB aplēsa (ģenerāl)direktorātu kārtējo izdevumu budžeta vajadzības pietiekami reāli un nodrošināja samērā augstu budžeta izpildes līmeni gan 2006., gan 2007. finanšu gadā. Tomēr budžeta prognozes pasākumiem "Projekti" un "Bankas pārveide / attīstība" izrādījās nereālas, ņemot vērā projektu izpildes ievērojamo kavēšanos 2006. gadā un mazākā mērā arī 2007. gadā.

Vai ECB izstrādāja piemērotus budžeta pārvaldības noteikumus un procedūras?

18. ECB budžeta pārvaldības noteikumi un procedūras ir kopumā adekvāti izstrādātas. Šie normatīvie dokumenti nosaka pamatu Bankas budžeta pārvaldības procedūrām un skaidri definē procesa katra posma kompetenci, pienākumus un sagaidāmos rezultātus. Vairāku administratīvo cirkulāru un norādījumu konsolidēšana divos galvenajos dokumentos 2007. gadā liecina par pozitīvu attīstību. Tomēr šo divu dokumentu pastāvēšana var radīt nekonsekvenci.

19. Tā kā pakalpojuma sniedzējs nepiegādāja daļu no iepriekš paredzēto IT funkciju kopuma, ERP sistēmu, kuru izmanto, lai atbalstītu budžeta procesu, ieviesa ar ievērojamām nepilnībām un kavēšanos. Lai kompensētu neesošās

¹⁷ Trīs galvenie budžeta pārskati ir šādi: pārskats par iesniegto budžetu, pusgada budžeta prognožu pārskats un gada beigu budžeta uzraudzības pārskats.

IT funkcijas, radās administratīva rakstura neefektivitāte, jo vajadzēja veikt ievērojama apjoma papildu darbu.

Vai budžeta pārvaldības noteikumus un procedūras piemēroja pienācīgi?

20. Budžeta noteikumu un procedūru piemērošana bija kopumā apmierinoša, izņemot budžeta pārvietojumus, proti, tika atklātas kļūdas šo pārvietojumu apstiprināšanā. Budžeta plānošanas un atskaišu sagatavošanas procedūras bija adekvātas. ECB budžeta pārskatos sniegtās informācijas kvalitāte 2006.–2008. gadā ir krietni uzlabojusies.

21. Palāta iesaka ECB:

- analizēt projektu kavēšanās iemeslus un ierosināt pasākumus projektu budžeta sagatavošanas pilnveidošanai;
- konsolidēt budžeta noteikumus un procedūras vienā dokumentā;
- sagatavot rīcības plānu, kura mērķis būtu atrisināt ERP sistēmas ieviešanā radušās problēmas;
- pilnveidot budžeta pārvietojumu kontroles procedūras.

Šo ziņojumu Revīzijas palāta pieņēma 2009. gada 15. un 16. jūlija sēdē Luksemburgā.

Revīzijas palātas vārdā —

priekšsēdētājs

Vítor Manuel da Silva Caldeira

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATBILDE

Eiropas Centrālā banka (ECB) atzinīgi vērtē Eiropas Revīzijas palātas ziņojumu par 2006. finanšu gadu un izsaka gandarījumu par Revīzijas palātas apsvērumiem un ieteikumiem attiecībā uz uzlabojumiem. ECB pieņem zināšanai arī Revīzijas palātas novērtējumu, ka ECB budžeta pārvaldības noteikumi un procedūras pamatā bijušas adekvāti izstrādātas un ka budžeta noteikumu un procedūru piemērošana bijusi kopumā apmierinoša.

ECB pieņem zināšanai Revīzijas palātas apsvērumus un ieteikumus attiecībā uz uzlabojumiem. Tālāk sniegti daži ECB komentāri par konkrētiem punktiem un par četriem ieteikumiem.

9. punkts

Atzīmējot tādas starporganizāciju programmas, kāda ir uzņēmuma resursu plānošanas (*Enterprise Resource Planning; ERP*) sistēma, sarežģītību, ECB vēlas informēt Revīzijas palātu, ka visas nepiegādātās budžeta funkcijas tika sekmīgi piegādātas ECB līdz 2008. gada beigām.

12. punkts

ECB vēlas uzsvērt, ka veiktie centrālā budžeta samazinājumi notika saskaņā ar efektivitātes pasākumu, kas ļāvuši ECB nodrošināt vēl stingrāku budžeta kontroli. Šie centrālā budžeta samazinājumi tika ieskaitīti rezervē neparedzētiem gadījumiem, un no šīs rezerves līdzekļi tikuši izmantoti pamatotas nepieciešamības gadījumos. Šo pasākumu atbalstīja ECB budžeta jautājumos iesaistītās puses – Budžeta komiteja, Valde un Padome.

1. ieteikums

ECB piekrīt šim ieteikumam un 2009. gadā pārskatīs projektu budžeta sagatavošanas procesu, lai noteiktu tā pilnveidošanas iespējas.

ECB vēlas arī uzsvērt, ka projektu budžeti salīdzinājumā ar parastajiem administratīvajiem budžetiem ir saistīti ar daudziem pieņēmumiem un lielu neskaidrību. Projektu aizkavēšanos bieži izraisa ārēji faktori, kas ietekmē projektu realizāciju.

2. ieteikums

ECB piekrīt ieteikumam un atbilstoši konsolidēs procedūras.

3. ieteikums

ECB atzīst šos apsvērumus par pareiziem un jau īstenojusi pasākumus, lai savlaicīgi konstatētu un atrisinātu ERP sistēmas ieviešanā radušās problēmas.

4. ieteikums

ERP sistēmas ieviešanas rezultātā līdzekļu pārvietošanas process ir aizstāts ar iespēju katru mēnesi pēc vajadzības prognozēt līdzekļu izlietojumu (*on-demand forecasting exercise*).

Visi ieteikumi tiks īstenoti līdz 2009. gada beigām.